

Denne lov falder i 2 hovedafsnit:

1. Virksomheder, der er undergivet *samlige* lovens bestemmelser, og

2. Virksomheder eller maskiner, for hvilke kun de i lovens kap. III indeholdte maskinbeskyttelsesforskrifter er gældende.

Under første gruppe hører *fabrikker og fabrikmæssigt drevne virksomheder*, det vil sige virksomheder, hvori der foregår en tilvirkning af ensartede varer i større mængde, og hvori der anvendes en større eller mindre arbejdsdeling. Endvidere falder under denne gruppe *håndværks- og industrivirksomheder*, der ikke er fabrikmæssigt drevne, men som dog findes at burde inddrages under hele loven. Det er dog en betingelse for inddragelse, at *der beskæftiges flere arbejdere samtidig*, og at arbejdet foregår udelukkende eller væsentligt på *fast arbejdsplads*. Ved denne sidste begrænsning udelukkes midlertidige virksomheder såsom bygge- og jordarbejder, ambulante virksomheder samt virksomheder, der overvejende består i udearbejde. Men iøvrigt skulle det i og for sig være muligt at inddrage under loven håndværksvirksomheder og industrielle virksomheder, såfremt de blot beskæftigede mindst to arbejdere. Hidtil er dog håndværksbedrifter i almindelighed kun blevet inddraget under fabriktilsyn, når de beskæftiger mindst 6 arbejdere.

Endelig medtages under den første gruppe de såkaldte „andenhåndværkssteder“, hvorved forstås lokaler, hvori der udføres arbejde for personer, der optræder som medlemmænd mellem arbejdsgiver og arbejder, og de såkaldte „udlejningsværksteder“, d. v. s. arbejdslokaler, der er lejet i fællesskab af flere af hverandre uafhængigt arbejdende personer eller udlejet som værkstedsplads til personer, der arbejder hver for sig.

Udenfor den første gruppe falder så store erhvervsområder som landbrug, søfart og fiskeri samt delvis mejerier og endvidere alle virksomheder, der drives for egen regning uden anden medhjælp for indehaveren end dennes hustru og børn.

Under den anden gruppe (maskinbeskyttelsesreglerne) falder ifølge fabriklovens § 11 enhver maskine på landjorden, hvis brug kan medføre fare for liv eller helbred, og som sættes i bevægelse ved en kraftmaskine, drevet med damp, vand, vind, gas, petroleum, elektricitet m. v. eller ved dyrisk kraft, således at de pågældende forskrifter omfatter såvel arbejdsmaskinerne som kraftmaskinen og drivværket med dertil hørende hjul og drev, aksler, drivremme

eller snore m. v., hvorved kraften overføres til arbejdsmaskinerne.

Bestemmelserne finder ikke anvendelse på maskiner, som drives ved fod- eller håndkraft, eller på bevægelige maskiner, der trækkes af heste (mejemaskiner, såmaskiner, hesteriver o. lign.), lige så lidt som på automobiler, sporvogne eller lokomotiver, som er underkastet tilsyn ifølge andre love. Maskineri, der ikke kan medføre fare for liv eller helbred, det vil sige maskineri, der efter al sandsynlighed ikke kan bevirke læsion, som kan medføre erstatning efter ulykkesforsikringslovgivningens almindelige regler, betragtes heller ikke som hørende under loven.

Ved lov af 31. marts 1933 er maskinbeskyttelsesreglerne udvidet til at omfatte også andre (farlige) apparater end maskineri.

Foruden maskinbeskyttelsesloven af 1889 blev også de i helligdagsloven af 22. april 1904 indeholdte bestemmelser om forbud mod helligdagsarbejde i fabrikker optaget i fabrikløven, der herefter indeholder et forbud mod arbejde på søn- og helligdage med enkelte undtagelser gældende for alle under hele fabrikløven inddragne virksomheder.

Derimod blev *bageriløven* af 1906 opretholdt som selvstændig lov, senere revideret 8. juni 1912 og 9. juni 1920, jfr. lovbekendtgørelse nr. 230 af 9. juni 1920, som ved lov nr. 71 af 31. marts 1926 har fået en tilføjelse om iskonditorier, iskageforretninger o. lign.

Som selvstændig lov består endvidere *lov om tilsyn med dampkedler på landjorden*, lov nr. 544 af 4. oktober 1919 om tilsyn med dampkedler på landjorden, således som loven er ændret ved lov nr. 104 af 28. marts 1923 og lov nr. 121 af 4. april 1932.

Forsåvidt angår *børns og unge menneskers arbejde*, er der ved *lov af 18. april 1925* gennemført en kodificering, idet man ved den nævnte lov har samlet de i lov af 10. juni 1922 angående børns og unge menneskers arbejde i håndværks-, industri- og transportvirksomheder, de i fabrikløven, i bageriløven samt i lærlingeløven af 6. maj 1921 §§ 7 og 8 indeholdte bestemmelser angående børns og unge menneskers arbejde. Loven af 18. april 1925 omfatter arbejde i erhvervsvirksomheder indenfor handel, håndværk og industri, medens arbejde indenfor land- og skovbrug (herunder gartneri), søfart og fiskeri falder udenfor loven.

Ved lov nr. 62 af 12. februar 1919 er der til fabrikløvens § 24 føjet bestemmelser, hvorved 8-timers arbejdsdagen indføres i fabrikkvirksomheder med *døgndrift*.